

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Przekształcenie dywidendy cyfrowej w korzyści społeczne i wzrost gospodarczy”

COM(2009) 586 wersja ostateczna

(2011/C 44/33)

Sprawozdawca: **Anna Maria DARMANIN**

Dnia 28 października 2009 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Przekształcenie dywidendy cyfrowej w korzyści społeczne i wzrost gospodarczy”

COM(2009) 586 wersja ostateczna.

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 1 czerwca 2010 r.

Na 464. sesji plenarnej w dniach 14–15 lipca 2010 r. (posiedzenie z 15 lipca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 141 do 1 – 1 osoba wstrzymała się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji pt. „Przekształcenie dywidendy cyfrowej w korzyści społeczne i wzrost gospodarczy”. Stanowi on bardzo ważny krok w kierunku osiągnięcia jednego z celów strategii „Europa 2020”, jakim jest zapewnienie inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu oraz uczynienie dywidendy cyfrowej integralną częścią agendy cyfrowej dla Europy.

1.2 Komitet popiera wysiłki Komisji na rzecz zapewnienia, że państwa członkowskie zastosują się do wyznaczonego na 2012 r. terminu uwolnienia częstotliwości. EKES zdaje sobie sprawę, że niektóre państwa mogą mieć z tym problem i że z realistycznych powodów mogą nie dotrzymać tego terminu. Jednakże przyczyna jego niedotrzymania musi być zawsze uzasadniona, zaś od końca stycznia 2012 r. realizacja wyznaczonego celu powinna nastąpić jak najszybciej.

1.3 EKES przyjmuje do wiadomości, że dywidenda cyfrowa, uzyskana z bardzo ograniczonego zasobu, jakim jest widmo, będzie mogła zaoferować Europie istotne korzyści gospodarcze i społeczne, jeżeli odpowiednio zdefiniuje się i zapewni jej wykorzystanie. Korzyści te będą mogły przyczynić się do dalszego wzmocnienia jednolitego rynku europejskiego i do zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, zapewniając tym samym osiągnięcie niektórych celów społecznych, jakie wyznacza sobie Unia.

1.4 Ponadto Komitet uznaje ów wzorcowy projekt agendy cyfrowej za doskonałe narzędzie promowania korzyści, jakie oferuje UE. Może to być jednoznaczny i konkretny atut, zarówno dla indywidualnych osób, jak i przedsiębiorstw, w dobie rosnącego euroceptycyzmu oraz braku w społeczeństwie pełnego zrozumienia potencjału zjednoczonej Europy. Projekt ten zwiększy również poziom ochrony konsumentów, przy czym proces ten nie powinien pociągać za sobą niepotrzebnych kosztów dla użytkownika końcowego.

1.5 EKES wzywa Komisję do zainicjowania zintegrowanej strategii komunikacyjnej, która wyjaśniłaby powody przestawienia się z systemu analogowego na cyfrowy i wynikające z tego korzyści.

2. Wprowadzenie: informacje ogólne

2.1 Przejście z analogowego systemu nadawania telewizji naziemnej na system cyfrowy w Europie zwolni wartościowe częstotliwości radiowe dzięki większej wydajności cyfrowej formy przekazu. Uzyskana w ten sposób „dywidenda cyfrowa” stwarza duże możliwości w zakresie szerokiej gamy usług.

2.2 Dywidenda cyfrowa daje Europie niepowtarzalną możliwość, aby zaspokoić ciągle rosnące zapotrzebowanie na widmo radiowe, a w szczególności zapewnić bezprzewodowe usługi szerokopasmowe na obszarach wiejskich, zmniejszając różnice w dostępie do usług cyfrowych, oraz umożliwić powszechniejsze zastosowanie nowych usług bezprzewodowych. Może zatem w znaczący sposób przyczynić się do realizacji celów w zakresie konkurencyjności i wzrostu gospodarczego oraz do zaspokojenia niektórych potrzeb społecznych, kulturalnych i gospodarczych mieszkańców Europy.

2.3 Widmo, określane jako dywidenda cyfrowa, stanie się dostępne w całej Europie w stosunkowo krótkim czasie, ponieważ wszystkie państwa członkowskie powinny wyłączyć analogowy sygnał telewizyjny najpóźniej do 2012 r.

2.4 Komisja uznaje znaczenie, jakie szybka infrastruktura szerokopasmowa ma w kontekście wielu procesów związanych z przechodzeniem na gospodarkę opartą na wiedzy i wykorzystującą technologie niskoemisyjne oraz technologie cyfrowe. Już w europejskim planie naprawy gospodarczej, który został zatwierdzony przez Radę, określono cel polegający na osiągnięciu 100 % zasięgu usług szerokopasmowych między 2010 a 2013 r.

2.5 Zwiększenie zasobów widma stworzy również nowe możliwości innowacji. Największe możliwości innowacji pojawią się w branży telewizyjnej, ponieważ dzięki dywidendzie cyfrowej nadawcy uzyskają duże ilości widma, które będą mogli wykorzystać do rozwoju usług. Pojawią się również duże możliwości w sektorach usługowych, które przyniosą znaczne korzyści społeczne w takich dziedzinach, jak służba zdrowia, e-kształcenie, e-administracja i e-dostępność, oraz w dziedzinach, w których małe i średnie przedsiębiorstwa mogą wykorzystać łatwiejszy dostęp do gospodarki.

3. Korzyści społeczne i gospodarcze w ramach dywidendy cyfrowej

3.1 Potencjalne skutki gospodarcze będą zależeć od rzeczywistego poziomu przyszłego popytu na nowe usługi, co jest trudne do wyrażenia w liczbach na obecnym etapie. Niemniej w niedawnej analizie Komisji szacuje się, że potencjalna korzyść z koordynacji na szczeblu UE wykorzystania całego widma zwolnionego dzięki dywidendzie cyfrowej – pod warunkiem osiągnięcia tej koordynacji do 2015 r. – będzie się wahać między 20 a 50 mld EUR (przez okres 15 lat) w porównaniu z sytuacją, gdyby kraje UE działały samodzielnie. Szacunki te uwzględniają także potencjalne nowe zastosowania, takie jak zaawansowane naziemne usługi nadawcze i bezprzewodowe łącza szerokopasmowe.

3.2 Harmonizacja warunków w UE przyniesie korzyści dla branży technologicznej, ponieważ większość używanego sprzętu zostanie znormalizowana i usprawniona. Ponadto potencjał innowacyjny w obrębie sektora znacznie się zwiększy i będzie bardziej ukierunkowany. Jest to szczególnie korzystne dla tej branży, a zwłaszcza dla podmiotów, które zainwestowały znaczne środki w innowacje.

3.3 Głównym skutkiem społecznym wynikającym ze zwolnienia częstotliwości będzie większy dostęp do łączności szerokopasmowej dla wszystkich. Nawet obecnie obszary wiejskie są niekiedy pozbawione odpowiedniego dostępu do internetu. Dzięki dywidendzie cyfrowej internet będzie dostępny dla wszystkich, a usługi internetowe będą mogły się bardziej rozprószyć, co jeszcze bardziej skonsoliduje rynek wewnętrzny. Ponieważ szerokopasmowy dostęp będzie możliwy również na obszarach wiejskich, EKES przewiduje, że przedsiębiorstwa będą mogły w większym stopniu zrezygnować z lokalizacji na terenach miejskich, co w konsekwencji przyczyni się do przeniesienia przemysłu, który obecnie nadal skupia się na obszarach miejskich z przyczyn komunikacyjnych i logistycznych. Skutkiem takiego przeniesienia byłby potencjalny wzrost zatrudnienia na obszarach wiejskich oraz korzyści dla środowiska (ponieważ nadmierne zaludnienie na terenach miejskich nie zachęca do zachowań zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju). Jednocześnie Komitet podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w różnych opiniach, że należy zapewnić wszystkim obywatelom powszechny dostęp do łączy szerokopasmowych, w tym środki gwarantujące niezakłócony dostęp do łączy osobom niepełnosprawnym.

3.4 Konsumenci będą mieli większy wybór, ponieważ pojawi się więcej kanałów telewizyjnych, a także usługi wysokiej jakości, a jednocześnie będzie wykorzystywane mniejsze widmo. Ponadto potencjalne oglądanie programów telewizyjnych na mobilnych urządzeniach multimedialnych nadaje dostępności telewizji nowy wymiar. Dodatkowo dywidenda cyfrowa przyczyni się do znacznej poprawy jakości życia użytkowników. EKES zwraca uwagę, że państwa członkowskie powinny zapewnić dalszą odpowiednią ochronę konsumentów w trakcie procedury ASO (wyłączenie transmisji analogowej) i zapobiec przerzucaniu niepotrzebnych kosztów na konsumenta.

3.5 Dodatkową korzyścią wynikającą z dywidendy cyfrowej jest to, że dzięki niej można wykazać potencjał i korzyści jednolitej Unii, w obrębie której państwa członkowskie działają zgodnie z tymi samymi standardami. W dobie wzrastającego eurosceptycyzmu dywidenda cyfrowa uosabia jeszcze jedną konkretną korzyść dla całej UE.

4. Niezbędne uwagi

4.1 Zakończenie nadawania telewizji analogowej, a następnie uruchomienie telewizji cyfrowej niewątpliwie przyniesie o wiele lepsze wykorzystanie widma. W istocie, dzięki telewizji cyfrowej każdy kanał częstotliwości radiowej (RF) o szerokości 8 MHz może transmitować średnio pięć lub sześć programów telewizyjnych. Oznacza to, że po pełnym przejściu na telewizję cyfrową wykorzystanie widma do celów transmisji telewizyjnej powinno zmniejszyć się do jednej piątej czy jednej szóstej poprzedniego zapotrzebowania. W krajach, w których wprowadzono sieci jednoczęstotliwościowe (SFN), można się spodziewać nawet dziesięciokrotnej oszczędności widma po optymalnym uruchomieniu różnych sieci telewizyjnych.

4.2 Nie ulega wątpliwości, że zwolnione widmo jest cennym zasobem, szczególnie w krajach, gdzie telewizja kablowa jest słabo rozwinięta, a tym samym częstotliwości radiowe są zasobem rzeczywiście ograniczonym. To nowo udostępnione widmo można optymalnie wykorzystać na potrzeby usług bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, które są szczególnie cenne na obszarach wiejskich, gdzie brak usług w zakresie szybkich połączeń internetowych jest niewątpliwie przyczyną inercji gospodarczej i wykluczenia społecznego. Komitet jest zdania, że usługi te przyczynią się do zwiększenia gospodarczej, społecznej i terytorialnej spójności tych obszarów.

4.3 Być może potrzeba przestawienia się z systemu analogowego na cyfrowy nie została w przeszłości należycie uzasadniona. Opinia publiczna mogła odnieść wrażenie, że zmiana ta ma na celu wyłącznie zapewnienie zysku handlowego operatorom telewizyjnym, gdyż związana z tym zmiana sprzętu domowego może pociągnąć za sobą określone koszty. Z tego względu konieczne jest opracowanie i wdrożenie odpowiedniej strategii komunikacyjnej, by znana była prawdziwa przyczyna zmiany.

4.4 Jest nieodzowne, by wszystkie państwa członkowskie dysponowały wspólnym pasmem, które umożliwiłoby wprowadzenie usługi powszechnej w całej UE i dla wszystkich obywateli europejskich. Optymalnym wyborem jest pasmo 800 MHz, które znajduje się w podzakresie UHF 790–862 MHz.

4.5 CEPT (Europejska Konferencja Administracji Poczty i Telekomunikacji) odpowiada za opracowanie specyfikacji technicznych na potrzeby harmonizacji pasma 800 MHz, w ścisłej współpracy z różnymi krajowymi organami regulacyjnymi, które dobrze znają aktualne problemy w zakresie widma w swoich krajach.

4.6 Aby udostępnić pasmo 800 MHz dla bezprzewodowej komunikacji szerokopasmowej, konieczne jest, by państwa członkowskie zakończyły procedurę ASO (wyłączenie transmisji analogowej) w określonym terminie. Wydaje się, że niektóre państwa członkowskie nie dotrzymają obecnego terminu, którym jest 1 stycznia 2012 r. Jest jednak sprawą zasadniczej wagi, by państwa, które nie zdążą zakończyć procedury ASO, zrobiły to w stosunkowo krótkim czasie jeszcze w 2012 r.

4.7 Ze względu na złą sytuację finansową wielu operatorów TV, którzy są obecnie zmuszeni do włączenia nadajników telewizji cyfrowej w państwach członkowskich wdrażających ASO, nie jest w stanie zakupić dobrze funkcjonującego sprzętu (zwykle produkowanego w UE). W związku z tymi trudnymi warunkami są zmuszeni do kupowania tańszego, lecz także mniej sprawnego i bardziej zawodnego, sprzętu nadawczego, zazwyczaj produkowanego na Dalekim Wschodzie. W rezultacie sprzęt ten może wyjść z użytku już po dwóch czy trzech latach, co zmusi nadawców do ponownego zakupu nowego sprzętu nadawczego (miejmy nadzieję, że bardziej niezawodnego i sprawniejszego).

4.8 W obecnej sytuacji gospodarczej operatorzy TV – zwłaszcza ci mniejsi – mogą mieć trudności ze sfinansowaniem wymiany sprzętu w związku z przestawieniem się na system cyfrowy. Dlatego też zdaniem EKES-u należałoby przewidzieć jakiegoś rodzaju płatności zaliczkowe, aby wesprzeć MŚP w procesie dostosowywania się do nowych technologii. Taka pomoc niekoniecznie musiałaby mieć formę dotacji – mogłaby się wiązać z udostępnieniem funduszy na inwestycje, które następnie byłyby zwracane w możliwym do przyjęcia okresie, podobnie jak w przypadku kredytów. Ponadto należałoby dostosować systemy gwarancji w taki sposób, by wspierać w tej dziedzinie MŚP.

4.9 Ogólnym wynikiem może być zła jakość usług telewizyjnych z punktu widzenia użytkowników końcowych oraz straty ekonomiczne nadawców, którzy ze względu na tymczasowe trudności finansowe są zmuszeni do podwójnego inwestowania. Dłuższy okres wdrażania procedury ASO lub pomoc finansowa dla nadawców pozwoliłyby uniknąć tych problemów i umożliwiłyby zharmonizowane wdrożenie sieci we wszystkich państwach członkowskich.

4.10 Państwa członkowskie otrzymają zalecenie zwolnienia podzakresu 790–862 MHz dla dywidendy cyfrowej, lecz nie będą zobligowane do podjęcia tego kroku. Jeżeli sytuacja w zakresie widma w danym państwie nie pozwala na zmieszczenie wszystkich programów telewizyjnych w pozostałej części pasma UHF, dane państwo będzie mogło utrzymać nadawanie kanałów telewizyjnych w paśmie 800 Mhz. Państwa mogą również zdecydować się na rozwiązanie kompromisowe polegające na jednoczesnej transmisji telewizyjnej i dostarczaniu usług bezprzewodowej łączności szerokopasmowej.

4.11 Jako że w długim okresie wszystkie państwa członkowskie prawdopodobnie będą korzystały z pasma 800 MHz na potrzeby usług bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, należy opracować odpowiednie specyfikacje techniczne, aby uniknąć szkodliwych „skutków granicznych”, które z pewnością zaszkodziłyby usługom bezprzewodowej łączności szerokopasmowej ze względu na niższe moce stosowane w bezprzewodowych sieciach komórkowych.

4.12 Ten sam problem pojawia się, gdy chodzi o państwa spoza UE graniczące z UE. Istniejące w tych państwach usługi nadawcze wysokiej mocy w paśmie 800 MHz będą najprawdopodobniej kolidować z usługami bezprzewodowej łączności szerokopasmowej w krajach sąsiadujących z UE. Gdy powstanie problem zakłóceń z sąsiadującym państwem nienależącym do UE, jedynym rozwiązaniem będzie wynegocjowanie umowy z tym państwem w sprawie przydziału częstotliwości jego telewizyjnym stacjom nadawczym położonym blisko granicy z UE, choć może to być niełatwe.

4.13 Optymalnym celem dla państw członkowskich UE przyjmujących pasmo 800 MHz na potrzeby dywidendy cyfrowej jest znalezienie właściwej równowagi między korzyściami gospodarczymi i społecznymi wynikającymi z wykorzystania częstotliwości przez operatorów telekomunikacyjnych (którzy skorzystają z nowej dostępnej szerokości pasma) oraz przez nadawców (którzy skorzystają z lepszego wykorzystania dostępnej szerokości pasma oraz dodatkowych usług o wysokiej wartości dodanej, takich jak aplikacje interaktywne, np. e-zdrowie, e-learning, e-administracja, e-dostępność itd.).

4.14 Państwa członkowskie powinny dążyć do świadczenia usług użyteczności publicznej poprzez sieć telewizji cyfrowej, a jednocześnie umożliwiać korzystanie z łatwo dostępnych mobilnych usług szerokopasmowych dzięki pasmu dywidendy cyfrowej. Jeżeli tak się stanie, prowadzona przez nie polityka będzie neutralna i będzie zabezpieczać interesy gospodarcze zarówno operatorów telekomunikacyjnych, jak i nadawców.

4.15 Bardzo interesującym aspektem nowego sposobu wykorzystania dywidendy cyfrowej jest fakt, że usługi telewizyjne będą coraz dostępne wraz z nowymi generacjami sieci telefonii komórkowej (3G i dalszymi). Oznacza to, że pod pewnymi względami operatorzy telefonii komórkowej oferowaliby takie same usługi jak oferowane zazwyczaj przez tradycyjnych nadawców telewizyjnych, co oznaczałoby pojawienie się nowej konkurencji.

Jest jednak wskazane, by unikać wprowadzania sieci hybrydowych zarządzanych jednocześnie przez nadawców i operatorów telekomunikacyjnych. Pozwoli to obu typom podmiotów na zachowanie pełnej niezależności i przeciwdziałanie modelom biznesowym, które mogłyby być niezbyt przyjazne dla użytkowników.

4.16 Interaktywne aplikacje, które mogą być oferowane przez nadawców telewizyjnych w ramach ich nowych programów cyfrowych, mogą być opracowywane według dowolnych norm interaktywnych usług telewizyjnych. Jednakże wskazane jest stosowanie takich technologii, jak standard MHP (*Multimedia Home Platform* – otwarty system oprogramowania pośredniczącego opracowany w ramach projektu DVB dla interaktywnej telewizji cyfrowej), ponieważ jest to technologia europejska o całkowicie otwartym charakterze. Dlatego też nie wymaga on żadnych opłat i przynosi korzyści ekonomiczne operatorom, a przede wszystkim użytkownikom końcowym. Inne technologie są również dostępne, lecz ze względu na dostępność nowej technologii dla użytkowników końcowych zalecane jest wybranie dowolnego standardu, pod warunkiem że będzie do standard otwarty.

4.17 Najbardziej efektywnym sposobem na wdrożenie ASO w UE jest skoordynowana współpraca między państwami członkowskimi w celu osiągnięcia stałej wymiany doświadczeń, szczególnie w dziedzinie planowania sieci telewizji cyfrowej oraz optymalnego wykorzystania widma. Uważamy, że krajowi nadawcy publiczni powinni odgrywać zasadniczą rolę w tej wymianie wewnątrz wspólnotowej. W istocie ich „status publiczny” implikuje, że powinni świadczyć usługi publiczne. Krajowi operatorzy telewizji publicznej powinni zatem oferować usługi doradcze operatorom telewizji publicznej w innych krajach (należących do UE i spoza UE). Przykładową korzyścią tego podejścia byłoby szybkie i skuteczne szkolenie operatorów telewizji w nowych państwach członkowskich, które zwykle są na wcześniejszym etapie rozwoju swoich sieci telewizji cyfrowej.

4.18 Aspektem do rozważenia w procesie udostępniania pasma 800 MHz nowym usługom bezprzewodowej łączności szerokopasmowej jest to, że nadawcy telewizyjni nadający obecnie w paśmie VHF być może będą musieli przenieść się (w terminie jeszcze nieustalonym) na pasmo UHF, gdyby odpowiednie kanały VHF były używane przez radiofonie cyfrową (DAB – *Digital Audio Broadcasting*). Przejście na radiofonie cyfrową samo w sobie nie wniesie wkładu w dywidendę cyfrową, ponieważ nie wiadomo jeszcze, czy tradycyjna analogowa transmisja radiowa zostanie wyłączona. Co więcej, nawet jeśli zostanie wyłączona, odcinek zwolnionego pasma jest zbyt mały, by wnieść znaczący wkład w dywidendę cyfrową. Nowe usługi DAB będą jednak z pewnością korzystać z tego samego pasma VHF, z którego obecnie korzystają nadawcy telewizyjni, tak więc kwestia ta jeszcze bardziej zwiększy zatłoczenie na kanałach 21–60 pasma UHF.

4.19 Należy również zauważyć, że w związku z udostępnieniem pasma 800 MHz nowym usługom nadawcy telewizyjni korzystający obecnie z kanałów 61–69 (w paśmie 800 MHz) będą musieli przenieść się na inny kanał w paśmie UHF, zaś nadawcy obecnie korzystający z kanałów 21–60 nie będą zobowiązani do takiej zmiany. Jest to wyraźna niekorzyść dla nadawców korzystających z pasma 800 MHz; będą oni musieli ponieść nakłady finansowe i czasowe. Jednocześnie będą zmuszeni do wyłączenia swoich stacji nadawczych podczas zmiany kanału i ponoszenia tymczasowych strat związanych z brakiem reklamy na antenie. Podstawowa zasada równości wymagałaby, żeby zapewnić pomoc finansową tym nadawcom, którzy znajdują się w niekorzystnej sytuacji, zgodnie z postanowieniami traktatu dotyczącymi pomocy państwa.

4.20 Aby uzyskać optymalne wykorzystanie widma, zdecydowanie zaleca, by nowe technologie (takie jak kodowanie MPEG-4 i DVB-T2) pozwalały na nadawanie programów telewizyjnych w jeszcze węższym paśmie. Jednocześnie przyjęcie tych nowych technologii nie powinno mieć dużego wpływu na koszty ponoszone przez użytkowników końcowych, w przeciwnym razie powszechna dostępność nowych usług byłaby poważnie zagrożona.

4.21 Inną użyteczną technologią pozwalającą optymalnie wykorzystać (rzadkie) zasoby widma jest wdrożenie sieci jedno-częstotliwościowej (SFN). Dzięki niej można stworzyć sieć regionalną za pomocą jednego kanału; w przypadku standardowych sieci wieloczęstotliwościowych sieci telewizyjne średniej wielkości wymagają co najmniej trzech lub czterech częstotliwości. Aby korzystać z jednej częstotliwości, wszyscy nadawcy sieci muszą być zsynchronizowani według wspólnych ram czasowych. Jedyną obecnie stosowaną metodą jest Globalny System Pozycjonowania (GPS), który jest aplikacją wojskową w pełni zarządzaną przez USA. Oznacza to, że wszystkie sieci telewizji cyfrowej SFN są w 100 % zależne od tego systemu, który może

zostać zmieniony lub w każdej chwili wyłączony przez władze USA, co stwarza duży problem dla tych operatorów telewizyjnych.

4.22 GPS nie jest jednak jedynym systemem, który umożliwia synchronizację sieci. Inne potencjalnie alternatywne systemy mogłyby być źródłem wspólnej synchronizacji. UE może dążyć do szybkiego ukończenia projektu Galileo, który mógłby stać się europejską alternatywą dla GPS i pozwoliłby na całkowitą niezależność państw członkowskich UE od systemu wojskowego USA.

4.23 Jednym z proponowanych systemów na rzecz optymalnego wykorzystania pasma dywidendy cyfrowej jest zastosowanie inteligentnych bezprzewodowych urządzeń szerokopasmowych zdolnych do automatycznego wyszukiwania wolnego pasma częstotliwości radiowej (nawet między istniejącymi usługami transmisji telewizyjnej) oraz dynamicznego wykorzystania dostępnych pasm poprzez stałe śledzenie częstotliwości podczas ich normalnego funkcjonowania. Systemy te (tzw. kognitywne technologie radiowe) byłyby z pewnością doskonałym rozwiązaniem technicznym pozwalającym zmaksymalizować dywidendę cyfrową, lecz istnieje ryzyko, że ostateczny koszt dla użytkownika końcowego wzrósłby do poziomu uniemożliwiającego powszechną dostępność dywidendy cyfrowej.

4.24 Aby całkowicie udostępnić pasmo 800 MHz dla nowych usług bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, wszystkie systemy transmisji niskiej mocy wykorzystywane w rozrywce lub przy okazji wydarzeń sportowych (mikrofony bezprzewodowe) powinny zostać przeniesione na częstotliwości poza tym pasmem, by uniknąć szkodliwych zakłóceń nowych usług dywidendy cyfrowej. Systemy te zazwyczaj działają jako drugorzędne na wolnych częstotliwościach pozostałych między dwoma obszarami pokrycia aktywnych stacji nadawczych. Niektóre z tych systemów są przeznaczone do użytku profesjonalnego (np. podczas igrzysk olimpijskich lub oficjalnych koncertów muzycznych) i korzystają z normalnie licencjonowanych odcinków pasma UHF. Wiele innych działa na podstawie ogólnego dopuszczenia i nie wymaga odrębnych licencji. Dlatego też należy w sposób skoordynowany na szczeblu UE zaplanować uważne uregulowanie tych usług, aby uniknąć naruszenia pasma dywidendy cyfrowej przez podmioty zakłócające pozostające w tym zakresie częstotliwości, nawet po pomyślnym wyłączeniu telewizji analogowej.

4.25 Inna bardzo delikatna kwestia to wojskowe nadajniki UHF w niektórych państwach członkowskich lub niektórych sąsiednich krajach spoza UE. Nadajniki te będą kolejnym źródłem zakłóceń dla nowych usług łączności zawdzięczanych dywidendzie cyfrowej. Należy przeprowadzić ostrożne negocjacje z władzami wojskowymi odpowiednich krajów w celu przeniesienia tych usług na inne odcinki widma radiowego.

Bruksela, 15 lipca 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI